

nem falról, hanem csatornáról van szó, alsó tégláiból néhány darabot in situ meg is találtunk. A csatorna kibontását követően a két szelvényrész 4. szintje következett. A D-i részen utóbbi téglával kirakott felszínként jelentkezett. Az É-i szelvény részen sikerült kibontani az 5. szintet is, melyben a 7. objektumot és egy alapozás tégláit találtuk. Az 5. objektum ásásakor részben kiszedték az ÉK–DNy-i irányú fal eredetileg 54–58 cm széles volt. K-i oldalán sárga agyagréteget találtunk, mely az egykori épület padlója volt, ezt a csatorna metszetszfala alapján többször is megújították. Nem látszik viszont a fal folytatása, így bizonyos, hogy a csatorna építéskor szedték ki az épület DNy-i sarkát, illetve D-i falát. Az épület minden bizonnyal a 18. századi tűzérségi kaszárnya volt, mely a különböző korabeli ábrázolások alapján a D-i fal mögött, azzal párhuzamosan helyezkedett el.

Jelentős mennyiségű késő középkori és újkori leletanyagot gyűjtöttünk, illetve a kaszárnya sarkának megtalálása után jóval pontosabban vetíthetjük a középkori vár alaprajzát a mai városképre. Megállapítottuk, hogy az előzetes becsléseknek megfelelően szelvényünk a vár egykori udvarának a D-i kapu mögötti részére esik. Ezt a keményre taposott járósíntek, a le-téglázás és a szabályosan megépített járda bizonyítja. Az eddigi rétegek vizsgálata alapján meggyőződünk arról, hogy az utóbbi három évszázad objektumai nem bolygatták meg a középkornál mélyebben fekvő rétegeket.

VÖRÖS GABRIELLA

270. Szeged, Sebészeti Klinika udvara

(Csongrád megye) Á, Kk, Kú

A SZOTE udvarából a Tisza Lajos körúton is áthaladó, leendő távhővezeték árkanak ásásakor 2002 októberében a kidobott földben cserepeket láttam.

A klinika udvarán húzódó árkokat az épület bejáratának vonalában három szakaszra osztottam: az 1. a kapu felé, a 2. az épület É-i vége felé húzódó árokszakas, míg a harmadik az előző kettőre csaknem merőlegesen a Tisza irányába volt kijelölve, de még nem volt kiásva. Az 1. és 2. szakaszon több alapozás, illetve vörös (paticsos?) rétegek is megfigyelhetők voltak, de mivel ezek mélysége 60–80 cm között volt, legfeljebb 19. századiak lehettek.

A már kiásott 3. szakasz első harmadában egy 19. századi csatorna maradványait dokumentáltam (110–120 cm mélyen), a bejárattól ÉK-re egy másik alapozást is lefotóztam. A teteje az itt húzódó aszfaltút padkájától 120 cm mélységre van. Az árok É-i vége egy ásonnyommal mélyebbre volt kiásva, itt egy égett, vörös paticsos járósíntet találtam, ennek kb. 40×30 cm-es felületét kibontottam és dokumentáltam. Ez a járósínt az aszfalttól 150 cm mélységben volt, felületéről több kerámiát is gyűjtöttem. Megemlítendő még az udvar 1. szakaszának földjében talált fél bronzgömb és egy cserépüst peremtöredéke.

A 2. árokszakas vizsgálatakor cserépdarabokat és egy vaskést találtam. Kb. 120 cm mélyen néhány in situ téglát is láttam, de nem tudtam eldönteni, hogy falhoz vagy csatornához tartoznak-e. Az udvarról a Somogyi utca felé vezető aszfaltút közepén kijelölt árokszakas (4. szakasz) felét már kiásták. Középtájon egy Árpád-kori orsókarika került elő, illetve a szakasz csaknem teljes hosszán kora újkori kerámiák. Ez a rész – a park szintjét alapul véve – már teljes egészében bolygatott, átforogtatott föld, több ponton sóder, salak és más recens hulladék réteg, illetve meszes, téglatörmelék beásás került elő. Az egyik munkás értékbecslést kérve egy marék 18–19. századi ezüstpénzt mutatott meg.

TÖRŐCSIK ISTVÁN

271. Szendrő, Hősök tere 5.

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kk, Kú

A telken jelenleg álló épület átalakítását megelőző műemléki-régészeti kutatásra került sor. Az épület részben magába foglalja a korábban itt állt Csáky-kastély Ny-i szárnya földszintjének részleteit, illetve a 16–17. századi Alsóvár maradványait. A lelőhelyen a legkorábbi, közvetlenül a szikla felett elhelyezkedő kultúrréteg a 15. századra tehető. A kályhacsempelétek alapján a 15–16. század fordulóján épített, a jelenlegivel megegyező, É–D-i tájolású épület kis részletét tártuk fel a jelenleg álló két épületszakasz közötti belső udvarban. Ezen épület egyik (K–Ny-i) falát a későbbi várban, majd kastélyépületben is felhasználták, s csak a 20. században bontották el, míg egy másik (É–D-i) falát a közrezárt helyiség betöltése alapján már a 16. században visszabontották. A fennálló maradványok közül a legkorábbinak az É-i épületszakasz É-i és Ny-i fala bizonyult, kora legkésőbb a 17. századra, de feltehetően korábbra tehető. D-i fala és kőboltozata utólagos, de a 18. századi periódusnál korábbi, szintén utólagos nyílásai barokk koriak. Az Alsóvárat a 17. századi ábrázolásokon Ny-ról kerítő fal szintén utólagosan épült Ny-i falához. E kerítőfal a leletanyag alapján nem korábbi a 17. századnál. A D-i épületszakasz falzatának nagy része a 17. század végi periódushoz köthető. Pincéjében láthatók az eredetileg alapincézetlen épület alapfalai. Az épület D-i, egykor az Alsóvárat is lezáró, ma nagyrészt az alapfalakig visszabontott fala mellett a pincében 17. századi személtreteget figyeltünk meg. E réteget vágja az ehhez a falhoz D-ről utólag hozzáépített akna. Az említett D-i falat áttöri az épület K-i oldalán húzódó folyosóban megfigyelt, elfalazott barokk nyílás. E folyosó D-i részének tömör Ny-i falát ma elfalazott, 17–18. századi ajtónyílások törték át, míg középső részén pillérekre támaszkodott fiókos dongaboltozata. A folyosó barokk téglapadlója a 30–40 cm-es modern feltöltés alatt csaknem sértetlenül előkerült. A 17–18. század fordulóján épített Csáky-kastély Ny-i szárnyának É-i része foglalta magába az Alsóvár korábbi részleteit, D-i része új épület lehetett, mely az Alsóvár D-i